

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

Konačno Sindikat!

ПОДРЖИТЕ НАСТАВНИКЕ: СВАКО ДЕТЕ ТРЕБА СТРУЧНОГ НАСТАВНИКА

Поштоване колегинице и колеге,
драги гости,

У навечерје еснафске славе наставника, констатујем да је нова школска година започела, да су хиљаде наставника, и мимо њихове воље и без отпремнина, „најурене“ у пензију, а заслужни за ово непримерено насиље ликују и хвале се нечим, чега би се, морали стидети, листе за преузимање само су делом одговориле својој улози, све више наставника је без норме, а све више запослених у делатности са минималцем, вишкова нема иако је готово 800 одељења мање, велики циркус са малом матуром угрозио је неатрактивне школе и, наравно, запослене у тим школама, и даље бележимо хронични мањак ђака који, успут речено, не прати и смањење броја запослених, наравно, ако се изузму наставници, пошто испада да је само њима смањен обим послова, а не и оној трећини ненаставних радника које најављена рационализација није ни очешала, а камо ли огребала, проблеми са финансирањем остали су и даље присутни, не само кад су у питању финансије са централног и покрајинског нивоа, него и кад су финансије са нивоа локалних самоуправа...

Укратко – већина проблема решена је тако да су „гурнути под тепих“ за неку нову, другу екипу доносиоца одлука.

Ипак, све то, надам се, неће пореметити и овогодишњи наставнички великдан – еснафску славу учитеља и, нажалост, да није нашег Синдиката, готово заборављен празник – Сабор српских светитеља и учитеља, који се ни ове године није нашао у школским календарима, иако су календари крцати различитим верским и иним празницима свих традиционалних верских заједница, па чак и појединих етничких група.

Ово је прилика да подсетима да је након овог покретног празника, који увек пада у недељу најближу 1. септембру по старом (јулијанском) календару, сутрадан отпочињала нова школска година, а празник прослављан свечано у кућама знања и црквеним храмовима. Тога дана служен је молебан за живе и упокојене учитеље, за ђаке и родитеље и друге запослене у систему, да нова школска година свима буде берићетна. Како је црква остала на једном календару, а држава прихватила други, дошло је и до временског раскорака, јер школска година почиње 1. септембра (по новом – грегоријанском). Зачудо, и СПЦ, иако тврда по многим питањима која се тичу календара, попустила је и већ је молитвено обележила почетак нове школске године.

Тако је наш Синдикат, који је за своју славу одабрао Сабор српских светитеља и учитеља, празник који су некад славили српски учитељи, чланови Краљевског друштва српских учитеља и који у континуитету слави од 1998. године, остао баштиник (али и заштитник) ове лепе традиције. Еснафска слава је прилика да се сетимо свих српских учитеља од родоначелника немањићке лозе, Симеона Мироточивога и његовог духовног оца, а биолошког сина Саве Српског, па до оних који су Србију увели у ред модерних европских земаља и који су дали немерљив допринос српском образовању и учинили га да оно постане део корпуса европског и светског образовног система.

Прилика је то и да се сетимо како су наши преци постали део хришћанске заједнице народа. Додуше, и тада као и сад српска племена су, бар према писању византијског писца и цара -историчара Константина VII Порфирогенета, веома споро усвајала нову веру, односно споро су се одрицала старих паганских обичаја и убеђења. Исти аутор је забележио да је прво масовније крштење Срба било у време византијског цара Ираклија. Хришћански проповедници (мисионари) дошли су међу Србе са Истока, из познатих византијских хришћанских и духовних центара какви су били Цариград и

Солун, мада је неоспорно да су хришћански утицаји међу Србе долазили и са Јадранског приморја, где је упркос варварским пустошењима остала добро очувана предсловенска црквена организација.

И тако су, после више од две стотине година проведених у новодосељеним областима српска племена коначно крштена; хришћанска вера и црквена организација су заживеле тако да се може сада говорити о хришћанској духовности и култури у правом смислу речи. Другим речима може се историјски пратити развој хришћанства код Срба као хришћанског народа у Европи. Примање хришћанске вере код Срба ишло је упоредо са стварањем и њихове прве државе у првој половини 9. века. Хришћански и духовни просветитељи Срба, као и свих словенских народа, јесу света равноапостолна браћа Кирило и Методије, а крштење Срба се временски десило у време владавине кнеза Мутимира (до 891. године).

Оно што је било пресудно у крштењу, не само Срба него и свих Словена, јесте настанак словенског писма, азбуке, односно глагољице и ћирилице, половином 9. века. Дакле, постанак писмености код Словена неразлучиво је везан за примање хришћанства на народном језику. С правом је већ давно констатовано да су прве речи које су уопште написане на словенском језику и писму биле управо речи из Светог писма: „У почетку беше Реч, и Реч беше у Бога, и Реч беше Бог... и без њих ништа не постаде што је постало...“ На словенски језик је одмах са грчког језика превођено Свето писмо, као и неопходне богослужбене књиге. Према томе, дубинска християнизација је почела не на грчком, још мање на латинском, него на народном, словенском језику који је по заступљености у тадашњем свету био на трећем месту, одмах после грчког и латинског језика.

Стога и ми, данашњи српски учитељи, апсолутно подржавамо активности учитеља Европе, наравно и учитеља света и па и нашу овогодишњу славу обележавамо под мотом 5. октобра - Светског дана учитеља „Подржимо учитеље“ и овогодишње Глобалне недеље акције „Свако дете треба стручног наставника“, као и недавно прошлог и код нас непримерено обележеног, 8. септембра - Светског дана писмености, сво време указујући на проблеме којима је бременита просвета, а између указујући осталог и на непримерено низак ниво писмених у зрмљи у којој сваки десети одрасли грађанин Србије нема чак ни завршену основну школу и још више на забрињавајући број функционално неписмених, а то је сваки други одрасли грађанин, као и незадовољавајући проценат универзитетски образованих грађана у време кад оновремена и све више софистицирана занимања захтевају готово за сваки други посао неки од облика универзитетског образовања.

Ове године наш Синдикат славу обележава по 16. пут, а кум славе је проф. Ранко Хрњаз, председник ИО НСПРВ. Куму, будућим кумовима, свима вама који сте данас са нама у жељи да достојно обележимо овај Великдан, желим срећу Славу и да је још дуго сви славимо, јер „ко славу слави, ономе и помаже“.

Сомбор, 14.09.2013.год

проф. Хаџи Здравко М. Ковач,
раванградски учитељ и
генерални секретар НСПРВ

